

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008
1051 СОФИЯ, УЛ "ТРИАДНИЦА" № 2, ТЕЛ: 8119 443, ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изх. №: 02-173

09.07.2018

ДО

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш № КТСП-853-08-14/03.07.2018 г.

ОТНОСНО: Законопроект за личната помощ № 854-01-62, внесен от г-н Пламен Христов и група народни представители на 02.07.2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АДЕМОВ,

По представения проект на Закон за личната помощ № 854-01-62, внесен от г-н Пламен Христов и група народни представители на 02.07.2018 г., Министерството на труда и социалната политика (МТСП) изразява следното становище:

Споделяме необходимостта от създаване на по-добра и детайлна нормативна уредба и осигуряване на финансова устойчивост на асистентските услуги, но не и по начина, по който те са регламентирани във внесеня от г-н Пламен Христов и група народни представители законопроект. Мотивите ни са следните:

Законопроектът е с ограничен обхват, тъй като урежда само асистентските услуги и конкретно само тези асистентски услуги, които са най-популярни в България – личен и социален асистент. От обхвата са изключени възрастните хора, зависими от грижи, които също имат право на асистентски услуги и в момента получават такива, независимо че нямат решение от ТЕЛК, т.е. законопроектът е и за по-ограничена целева група – само за лицата с увреждания. Законите следва трайно да уреждат определени обществени отношения в тяхната цялост. Поради това считаме, че паралелното съществуване на специално законодателство за социалните услуги и отделен закон само за асистентските услуги, освен че е дублирано на законодателство, ще създаде и прецедент, който може да доведе до разделена в различни нормативни актове уредба по видове услуги и по различни групи потребители, както и до несъгласуваност между тях.

За уредбата на асистентската подкрепа не е необходим отделен закон, който да урежда само асистентската помощ и то като вид социална услуга с променено име „лична помощ“ и само за лицата с увреждания. Това противоречи и на концепцията на

Закона за социалните услуги, която е внесена в Народното събрание и от която ясно се вижда, че целта на новия закон е да уреди всички обществени отношения, свързани със социалните услуги, включително и асистентската подкрепа. Поради това, считаме, че асистентската подкрепа, която в законопроекта се нарича „лична помощ“, следва да бъде уредена в Закона за социалните услуги, така както предвижда и концепцията на този закон, във връзка със Закона за хората с увреждания с оглед оценката на потребностите.

По отношение на самия механизъм за лична помощ, подкрепяме лицата сами да си избират асистенти, но не става ясно защо следва те да бъдат наемани само чрез доставчик на социални услуги. Самият характер на наемането на асистент също е неясен, тъй като на лицата се възлагат чрез закона функции, типични за работодател без формално да са такъв, а на работодателя по договор – доставчика, тези функции се ограничават. Не става ясно посочваните от ползвателите асистенти дали следва да са от екипа и персонала на доставчика, т.е. към момента на избора те вече да са наети от доставчика. Това е много неясно като механизъм и концепция, но води до това ролята на доставчиците на асистентските услуги да бъде сведена само до сключване на трудови договори с избрания от ползвателя асистент, заплащане на възнаграждението и съхраняване на отчетите. Считаме, че предложеният механизъм за лична помощ превръща доставчиците на услуги само във формална страна по договор, по който нямат никакви реални работодателски функции, което противоречи на трудовото право.

Липсва уредба за един от най-важните въпроси – как и по какви критерии се оценяват индивидуалните потребности и се определят часовете. Основните критерии и основните принципи, които се следват при оценката, трябва да бъдат уредени в закон, а не в методика. Основна тежест се дава на самооценката, която считаме, че е субективна.

Липсва яснота за контрола на качеството и ефективността на услугата. Ще се разчита на мнението и контрола на ползвателя. Няма и механизъм за проверка на реално използваните часове и тяхното доказване. Те също ще се отчитат и заявяват от ползвателя, а ще се заплащат от държавата. Освен това се предвижда неизползваните часове да се прехвърлят за следващ период, което противоречи на цялостната идея за необходимостта от асистентска помощ.

Независимо че един от посочените принципи на закона е устойчивост на финансирането, законопроекта не дава решение за дългосрочната финансова устойчивост на асистентските услуги с оглед сериозните и нарастващи нужди. Предвидено е ползването на асистентски услуги да е за сметка на държавния бюджет, като се дава право на безплатно ползване за всички лица с увреждания по преценка за времетраенето основно от самите ползватели, без да се предлага механизъм за справедливо разпределение на финансовия ресурс. Освен това, така както е регламентирано правото на лична помощ, т.е. асистентска помощ, то асистентски услуги изцяло за сметка на държавния бюджет ще бъдат достъпни и за лицата, които получават 24-часова резидентна грижа. Не намираме мотиви за това държавният бюджет от една страна да осигурява финансирането на 24-часова грижа, която предполага непрекъснатост на подкрепата, и паралелно с това и асистентски услуги.

Законопроектът въвежда и сериозни административни процедури и то не само за административни органи, но и за доставчици на социални услуги, тъй като за тях се въвежда втори допълнителен регистрационен режим като доставчици на „лична помощ“ (тези лица, за да бъдат такива, следва преди това да са регистрирани/лицензирани като доставчици на социални услуги). Също така считаме, че предвидените плащания от агенцията към тези доставчици в зависимост от личния избор на ползвателите, а не при прилагане на пазарен механизъм, е предпоставка за наличие на хипотеза на държавна помощ. От държавния бюджет се превеждат

субсидии за предоставяне на социални услуги само на общини, не и на частни доставчици. Предоставянето от частни доставчици на социални услуги, финансирани от държавния бюджет, е възможно само ако управлението на тези услуги им е възложено от община, но финансовите средства не се превеждат от държавния бюджет директно на частния доставчик.

По отношение на финансовата обезпеченост на законопроекта, считаме, че тъй като проектозаконът създава универсално право за определена група лица, това предполага много сериозно увеличение на средствата, тъй като при регламентирането на такова право в закон не може да се откаже помощта на основание липса на финансови средства.

Освен това, има противоречие между предоставената финансова обосновка, финансовите разчети и законопроекта. Финансовата обосновка обхваща само лицата с увреждания с чужда помощ, а в законопроекта е регламентирано право на всички групи лица с увреждания като ползватели на лична помощ. За да бъдат изготвени коректни финансови разчети, е необходимо ясен законен регламент относно лицата, които ще имат право на асистентска подкрепа/лична помощ.

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ

X

БИСЕР ПЕТКОВ
Министър на труда и социалната политика
Signed by: Biser Hristov Petkov

09.07.2018

